

Protocol de la Festa Major del Vendrell

ÍNDIX

1	Justificació d'aquest protocol	5
2	La Festa Major del Vendrell	5
3	Càrrecs, consells i comissions de la Festa Major del Vendrell	6
3.1	L'administració de la Festa Major	6
3.1.1	Antecedents històrics	6
3.1.2	Principals funcions, drets i deures dels administradors de Santa Anna	8
3.1.3	Procés d'elecció dels administradors de Santa Anna	8
3.1.4	La Confraria d'Administradors de Santa Anna	9
3.2	El Consell d'Entitats	9
3.3	Els portants d'honor de santa Anna	10
3.3.1	Antecedents històrics	10
3.3.2	Els portants d'honor	10
3.3.3	Procés d'elecció dels portants d'honor de santa Anna	11
3.3.4	El Grup de Portants d'Honor de Santa Anna	11
3.4	La Comissió de Cercavila	11
3.4.1	Antecedents i constitució	11
3.4.2	Membres, funcionament i organització interna	11
3.4.3	Preses de decisions	13
3.4.4	Àmbit d'actuació i competències	13
3.4.5	El Grup de Seguiment de Cercaviles	14
3.5	La Comissió de Foc	14
3.5.1	Antecedents i constitució	14
3.5.2	Membres, funcionament i organització interna	14
3.5.3	Preses de decisions	15
3.5.4	Àmbit d'actuació i competències	15
3.5.5	El Grup de Seguiment de la Cercavila de Foc	16
4	Actes previs de la Festa Major del Vendrell	16
4.1	La capta de Festa Major	16
4.1.1	Antecedents	16
4.1.2	La capta de Festa Major	17
4.2	L'acte de nomenament dels portants d'honor de santa Anna	17
4.2.1	Antecedents	17
4.2.2	L'acte de nomenament dels portants d'honor de santa Anna	17
4.3	L'assaig general dels grups de cultura popular	17
4.3.1	Antecedents	17
4.3.2	L'assaig general	18
4.3.3	L'assaig general dels Nens del Vendrell	18
4.4	La recollida de la imatge de santa Anna	18
4.4.1	Antecedents	18
4.4.2	La recollida de la imatge de santa Anna	19
5	Dia de Sant Jaume, 25 de juliol	19
5.1	El repic de campanes	19
5.1.1	Antecedents	19

5.1.2	El repic de campanes	20
5.2	El pregó de Festa Major	20
5.2.1	Antecedents	20
5.2.2	El pregó de Festa Major	20
5.3	L'acte inaugural	20
5.4	El castell de focs	20
5.4.1	Antecedents	20
5.4.2	El castell de focs	21
6	Dia de Santa Anna, 26 de juliol	21
6.1	Les matinades	21
6.1.1	Antecedents	21
6.1.2	Les matinades	21
6.2	L'ofici solemne en honor a santa Anna	22
6.2.1	Antecedents	22
6.2.2	L'ofici solemne en honor a santa Anna	22
6.3	La ballada d'honor a santa Anna	22
6.3.1	Antecedents	22
6.3.2	La ballada d'honor a santa Anna	23
6.4	La cercavila de cultura popular	23
6.4.1	Antecedents	23
6.4.2	La cercavila de cultura popular	24
6.5	Els versos del Ball de Diables del Vendrell	25
6.5.1	Antecedents	25
6.5.2	Els versos del Ball de Diables del Vendrell	25
6.6	La diada casteller a càrrec dels Nens del Vendrell	26
6.6.1	Antecedents	26
6.6.2	La diada casteller a càrrec dels Nens del Vendrell	26
6.7	La cercavila de foc	27
6.7.1	Antecedents	27
6.7.2	La cercavila de foc	27
6.8	La carretillada a càrrec del Ball de Diables del Vendrell	28
6.8.1	Antecedents	28
6.8.2	La carretillada a càrrec del Ball de Diables del Vendrell	29
6.9	L'encesa del campanar	29
6.9.1	Antecedents	29
6.9.2	L'encesa del campanar	30
7	Dia de Santa Anneta, 2 de juliol	30
7.1	Les matinades	30
7.2	La cercavila de cultura popular i ballada de lluïment	30
7.2.1	Antecedents	30
7.2.2	La cercavila de cultura popular i la ballada de lluïment infantil	30
7.2.3	La cercavila de cultura popular i la ballada de lluïment adulta	31
8	Dia del Gos, 28 de juliol	31
8.1	Les matinades	31
8.2	El Ball de Malcasats	31
8.2.1	Antecedents	31
8.2.2	El Ball de Malcasats	32
8.3	El retorn de la imatge de santa Anna	32
8.3.1	Antecedents	32

8.3.2	El retorn de la imatge de santa Anna	32
8.4	L'acte de traspàs dels administradors de Santa Anna	32
8.4.1	Antecedents	32
8.4.2	L'acte de traspàs dels administradors de Santa Anna	33
8.5	L'encesa de la traca	33
8.5.1	Antecedents	33
8.5.2	L'encesa de la traca	33
9	Actes per tenir en compte al marge d'aquest protocol	33
10	Altres consideracions	34
10.1	Pla de protecció civil	34
10.2	Inclemències meteorològiques	34
11	La Comissió de Seguiment del Protocol de la Festa Major del Vendrell	35
11.1	Antecedents i constitució	35
11.2	Membres	35
11.3	Funcionament	36
11.4	Principals funcions	36
11.5	Revisió i modificació del PROTOCOL	36
11.6	Aprovació i publicació del PROTOCOL	36

Notes:

- 1) Aquesta proposta de protocol ha estat elaborada per una comissió nomenada per la Regidoria de Cultura, formada per Josep Català Miró, Anna Domènech Vernet, Jordi Inglès Bo «Bero», Xavier Mercadé Pascual, Jordi Quintana Albalat, Marta Ribas Ribas, i Oriol Nicolàs Lluch (coordinador) i hi ha col·laborat Salvador Arroyo Julivert.
- 2) En aquest protocol s'usa el masculí singular per als càrrecs o funcions indeterminats, ja que gramaticalment en català el masculí singular té un ús no marcat de la llengua.

1 Justificació d'aquest protocol

La redacció d'aquest protocol té l'objectiu de plasmar en un document oficial i públic els actes que han esdevingut emblemàtics de la Festa Major del Vendrell i deixar per escrit quin n'és l'origen i el funcionament, així com explicar quins en són els estaments organitzadors, com funcionen i com s'escullen, i ordenar-ne la participació en els actes col·lectius de la vila.

Hem anat amb molta cura per intentar respectar i, així mateix, potenciar al màxim el singular model organitzatiu de la Festa Major que ens ha portat fins als nostres dies, un model en el qual són els mateixos vilatans els encarregats d'organitzar-la. Amb la redacció d'aquest protocol regulem els criteris de participació i d'elecció dels organitzadors que creiem que ha de tenir perquè tingui una continuïtat en el futur exitosa, i un increment de la participació vilatana.

Els actes inclosos en aquest protocol són els que han esdevingut, per a la població, imprescindibles i insubstituïbles com a elements definitoris de la nostra Festa Major. Aquests són, d'una banda, els actes que basteixen la litúrgia de la Festa i que li donen significat i, de l'altra, els actes que han esdevingut emblemàtics, que la ciutadania identifica amb la Festa i sense els quals seria impensable. Cal destacar, entre ells, els que són expressió de la cultura popular i tradicional i, per tant, exponent de la xarxa associativa de la vila. Així mateix, cal esmentar totes aquelles activitats que, fruit de la proposta i la implicació de les entitats i de la xarxa associativa, fan més gran la Festa Major.

Aquest protocol és una imatge de la Festa Major actual, d'aquells actes de tradició consolidada que tenen un reconeixement vilatà i una presència continuada i vigent. Tanmateix, resten obertes, mitjançant la Comissió de Seguiment del Protocol, l'avaluació dels mateixos actes i les noves propostes que, amb la consolidació i l'acceptació, puguin ser susceptibles de ser-hi incloses en futures revisions.

No és pretensió d'aquest protocol preservar res que no es preservi per si mateix. Aquest protocol vetlla per la continuïtat i la coherència de les activitats festives consolidades i acceptades com a pròpies per la vila, i de manera específica les col·lectives, i, en un marc de consens i de diàleg, les preserva de les circumstàncies conjunturals.

El protocol no comporta fossilitzar els actes festius. És per això que se n'aconsella el seguiment del compliment i, així mateix, mitjançant la Comissió de Seguiment del Protocol, la constatació de l'evolució i l'actualització dels actes.

2 La Festa Major del Vendrell

La Festa Major és el vot de poble més antic i més important, ja que té els orígens en la Confraria de Santa Anna, on des del segle XVI s'ha trobat constància de l'existència d'una imatge de santa Anna, que durà fins al segle XVI, quan es canvià per una d'alabastre, que perdurà fins al 1936.

No obstant això, no és fins a l'any 1621 que es troben pagaments de la Confraria, fets a músics que venien a tocar a la Festa. També l'any 1775 es fa una bestreta per comprar uns gegants i, dos anys més tard, l'any 1777, santa Anna es proclama copatrona de la vila. Finalment, l'any 1781 s'instaura la seva diada com el dia de Festa Major del Vendrell.

Així doncs, podem dir que les arrels de la Festa Major del Vendrell, sota el patronatge de santa Anna, es remunten al segle XVI i que, al llarg de la seva història, s'ha anat conformant en una amalgama d'experiències, una forma de viure i un sentiment vendrellenc.

La Festa Major del Vendrell comença el dia 25 de juliol, Sant Jaume, i acaba el dia 28 de

juliol, conegut com el Dia del Gos. Al llarg d'aquests quatre dies, els vilatans i totes les persones que venen de fora poden viure una diversitat de sensacions i gaudir d'una de les festes més importants i tradicionals del nostre país.

Al llarg d'aquesta festa s'hi poden trobar diversos moments i elements imprescindibles que la converteixen en única i especial per a tots aquells que la viuen. Un d'aquests elements, i podríem dir que dels més importants, són les cercaviles. Per una banda, s'hi troba la cercavila de cultura, on té lloc una de les mostres de cultura popular més diverses i importants del nostre país, gràcies al gran nombre de persones vinculades. Per l'altra, cal destacar, com un aspecte fonamental, la cercavila de foc. Aquesta és l'única cercavila amb tot el bestiar local i, per tant, una de les més llargues, nombroses i importants dels Països Catalans, que finalitza amb un colofó magistral, com és l'encesa del campanar.

Pel que fa a l'aspecte religiós (ja que n'és l'origen), també es pot participar i gaudir de diferents actes, com la recollida i el retorn de la imatge de la santa a casa dels portants d'honor de santa Anna, l'ofici solemne de la Festa Major, la ballada d'honor presidida per la patrona juntament amb els portants d'honor, els goigs, la processó de les Annes i la missa dels difunts, entre d'altres, que poden anar variant depenent de les entitats que les organitzen.

Un altre aspecte que és present i que va lligat amb els seus orígens és la proclamació dels portants d'honor de santa Anna. Aquest títol s'atorga cada any a quatre persones diferents que són homenajades per la seva trajectòria dins la vila.

L'últim aspecte que cal destacar és el ludicofestiu, que està format per un seguit d'actuacions musicals amb els grups més actuals, que fan possible fruit de vetllades amb diferents ambients i tipus de música.

Per acabar, val a dir que la Festa Major del Vendrell està organitzada pels Administradors de Santa Anna: sis persones de la vila que, gràcies al seu esforç i dedicació al llarg d'un any, posen en solfa tots els actes i fan possible que aquesta sigui una de les festes més importants del nostre territori.

3 Càrrecs, consells i comissions de la Festa Major del Vendrell

3.1 L'administració de la Festa Major

L'administració de la Festa Major del Vendrell està formada pels Administradors de Santa Anna, encarregats d'organitzar la Festa Major de la vila.

3.1.1 Antecedents històrics

Evolució de l'administració de la Festa Major

L'administració de la Festa Major està vinculada a la institució gremial de la Confraria d'Administradors que estava ja en actiu l'any 1621. El primer llibre de comptes de l'administració és del 1660 al 1724 i el segon, del 1725 al 1844.

En viles i nuclis de baixa població on l'agremiació per oficis es feia impossible per manca d'agremiats (en aquest cas, dos fusters, tres ferrers, un candeler, tres sabaters, vuit espadenyers i sis teixidors), els artesans optaven per unir-se sota la institució d'una confraria que, així com els gremis en les grans ciutats, estava sota l'advocació d'un patró (sant Eloi per als ferrers, sant Honorat per als forners o santa Caterina per als boters). Els menestrals vendrellencs, la gent d'oficis, van associar-se a la Confraria de Santa Anna.

Aquesta institució ha anat evolucionant a través dels segles. Al segle XVII, són dos els Administradors de Santa Anna; ja al segle XVIII se n'hi incorpora un tercer, per passar l'any 1784 al nombre de quatre. En donen compte cada any fins al 1844. A partir d'aquest any, tot i que segueixen organitzant la Festa Major, no es té constància de les seves identitats, llevat d'algun any puntual, en què els noms apareixen en els programes o en les cròniques festives.

A partir dels anys noranta del segle XIX, a més dels Administradors de Santa Anna, l'organització de la Festa es fa a tres bandes: també tenen un paper important l'Ajuntament i les societats locals. Aquesta fórmula és emprada durant la primera meitat del segle XX.

La darrera menció als Administradors de Santa Anna en els programes festius és de 1943.

El 14 de març de 2014, la Junta de Govern de l'Ajuntament del Vendrell va acordar aprovar la figura dels Administradors de Santa Anna per denominar el grup de treball responsable de l'organització de la Festa Major.

Orígens del càrrec d'Administrador de Santa Anna

Cada confraria estava regida per un nombre concret d'administradors, entre dos i quatre, que administraven l'associació i organitzaven la festa patronal de l'entitat. El càrrec d'administrador durava un any i l'elecció es feia sempre a proposta dels administradors que deixaven el càrrec amb l'aprovació dels jurats de la vila, institució que després seria suplantada per l'Ajuntament, i del rector de la parròquia. La renovació dels administradors solia fer-se després de la festa anyal.

Al final de l'exercici, estaven obligats a donar comptes públicament de l'any d'administració davant de les dues institucions que els havien ratificat: els jurats i el rector. Del retiment d'aquests comptes i de la identitat dels administradors, en deixava constància per escrit el rector.

Funcions que tenia l'administrador de santa Anna

A banda de la gestió d'ordre intern de la Confraria, les funcions dels administradors eren ser els encarregats de representar els agremiats i administrar els béns i les rendes de l'associació a la qual cada agremiat o confrare pagava una quota anyal.

Quant a la festa anyal, la funció dels administradors era organitzar i presidir la festa, així com custodiar la imatge processional de santa Anna als seus domicilis durant la resta de l'any. Avui aquestes funcions històriques han quedat desdoblades en les dues institucions actuals: els administradors de santa Anna (2014) i els portants d'honor (2008).

La tasca més rellevant socialment dels administradors de santa Anna era l'organització de la Festa Major. A aquesta festa s'hi destinaven ingressos propis de l'entitat, una subvenció municipal que es documenta per escrit des de 1782 i una tercera font important d'ingressos, que eren les caixes dels saraus o balls públics fets durant la festa, als quals era costum pagar entrada, tant homes com dones, per tal de col·laborar econòmicament amb els organitzadors.

L'historiador local Jaume Ramon i Vidales ressalta el paper d'organitzadors de la Festa Major dels administradors de santa Anna, a *Vendrell històric* (any 1933): «[...] i amb els productes del sarau sufragava la confraria els gastos de la festa, i amb el que dels saraus treien, els Administradors de Santa Anna feien pètar per la festa major les carretilles del castell de foc i del ball de diables, es pagaven els xiquets de Valls, l'espinguet de les gralles i els armoniosos acords de la orquestra».

3.1.2 Principals funcions, drets i deures dels administradors de santa Anna

Cada any es nomenen sis persones perquè organitzin la Festa Major. Aquestes prenen el nom d'*administradors de santa Anna*.

Els administradors, de forma desinteressada, dediquen el seu temps i el seu esforç a programar la Festa Major de tots els vendrellencs, i és indispensable que es comprometin, durant tot l'any, a tenir la màxima disponibilitat per fer reunions de treball, així com també a tenir total disponibilitat els dies de la Festa Major.

Les sis persones nomenades per administrar la Festa Major tenen una primera reunió de treball amb la Regidoria de Cultura i Festes, que els informa de l'aportació econòmica de l'Ajuntament i dels recursos d'infraestructura municipal de què poden disposar, així com també del suport dels diferents serveis i professionals de l'Ajuntament.

Les principals funcions dels administradors de santa Anna són:

- Respectar el PROTOCOL DE FESTA MAJOR.
- Administrar i gestionar els recursos municipals destinats a la Festa Major i obtenir les col·laboracions voluntàries de les empreses per finançar-la.
- Coordinar, amb la Regidoria de Cultura i Festes, tot allò referent a la Festa; amb el Gabinet d'Alcaldia, els actes institucionals, i amb altres regidories que siguin necessàries, la resta de tràmits per portar a terme l'organització de la Festa Major.
- Gestionar i coordinar, amb la Regidoria de Cultura i Festes, el pressupost, la venda i la distribució dels productes promocionals i protocol·laris de la Festa Major.
- Escollir la figura del pregoner de la Festa Major.
- Escollir la imatge gràfica i plàstica de la Festa Major.
- Programar tots els espectacles i coordinar tota la programació, prioritzant-ne la gratuïtat.
- Assistir a les cercaviles de sortida i entrada de santa Anna a casa dels portants d'honor.
- Assistir a l'ofici solemne el dia de Santa Anna.
- Vetllar perquè tots els actes comencin puntualment. És obligatòria la presència d'un administrador, un voluntari autoritzat o un tècnic de la Regidoria en tots els actes de la Festa Major.
- Establir convenis de funcionament i coordinar-se amb les parts participants en la Festa.
- Vestir una peça distintiva (samarreta, mocador...) que els identifiqui en tots els actes de Festa Major.

Els administradors de santa Anna es comprometen, un cop finalitzat el seu mandat i havent tancat tots els tràmits corresponents, a lliurar una memòria de la seva gestió i a reunir-se amb els administradors de santa Anna entrants, per tal de fer-los saber la seva valoració de la Festa Major i assessorar-los en els temes organitzatius que creguin convenients. Aquesta memòria s'haurà de lliurar abans que s'acabi l'any natural.

3.1.3 Procés d'elecció dels administradors de santa Anna

Per tal d'aconseguir que la Festa Major del Vendrell sigui al màxim d'oberta i participativa possible, qualsevol persona pot optar a ser organitzadora de la Festa Major.

L'elecció dels sis administradors de santa Anna es du a terme durant els mesos d'abril i maig i es fa de la manera següent:

- Dos administradors de Santa Anna són escollits per la Regidoria de Cultura i Festes, preferiblement de la llista de persones que han omplert la sol·licitud corresponent. (Les persones que volen ser candidates a ser administradors de Santa Anna han de presentar la sol·licitud a l'oficina del Servei d'Atenció al Ciutadà, SAC, de l'Ajuntament

del Vendrell, en els terminis que es defineixen en la convocatòria d'elecció d'administradors de Santa Anna i que es difonen per tots els mitjans de comunicació habituals de l'Ajuntament.)

- Un administrador de Santa Anna és escollit per la Confraria d'Administradors de Santa Anna (vegeu el punt 3.1.4 d'aquest protocol).
- Tres administradors de Santa Anna són escollits pel Consell d'Entitats (vegeu el punt 3.2 d'aquest protocol).

Per a l'elecció dels administradors de Santa Anna, cal tenir en compte el següent:

- Els regidors de l'Ajuntament no poden ser escollits administradors de Santa Anna fins a quatre anys després d'haver acabat la legislatura.
- Els administradors de Santa Anna nomenats no poden tornar a ser escollits fins a cinc anys després del seu nomenament.
- En cas que el Consell d'Entitats esculli menys administradors de Santa Anna dels que pertocquen, la Regidoria de Cultura i Festes completarà el nomenament d'administradors de Santa Anna fins a sis, triant-los, preferentment, de la llista de persones que han omplert la sol·licitud corresponent.
- En cas que un ciutadà declini o renunciï a ser administrador de Santa Anna abans de la presa de possessió, la Regidoria de Cultura i Festes escollirà un altre administrador de Santa Anna triant-lo, preferentment, de la llista de persones que han omplert la sol·licitud corresponent.
- En el cas que es produeixi una dimissió o qualsevol altra circumstància que deixi una vacant després de la presa de possessió, aquesta no serà substituïda.

El dia 28 de juliol, abans de l'encesa de la traca, seran nomenats públicament els administradors de la Festa Major de l'any següent.

La Junta de Govern Local n'aprovarà el nomenament i, posteriorment, quan les persones designades acceptin l'encàrrec municipal, se'n donarà compte al primer Ple municipal després de la Festa Major.

3.1.4 La Confraria d'Administradors de Santa Anna

La Confraria d'Administradors de Santa Anna és un òrgan consultiu de la Festa Major, integrat per totes les persones que han exercit el càrrec d'administrador de Santa Anna.

Les principals funcions de la Confraria d'Administradors de Santa Anna són:

- Assessorar la Regidoria de Cultura i Festes i l'equip d'administradors de Santa Anna en funcions sobre qualsevol aspecte organitzatiu de la Festa Major, cada cop que se'ls requereixi.
- Escollir una persona per exercir el càrrec d'administrador de Santa Anna.

3.2 El Consell d'Entitats

El Consell d'Entitats és un consell format per totes aquelles entitats registrades en el Registre Municipal d'Entitats de l'Ajuntament del Vendrell que en vulguin formar part.

Les funcions del Consell d'Entitats són:

- Escollir tres administradors de Santa Anna.
- Escollir tres portants d'honor de Santa Anna.

Durant el mes d'abril, es convida formalment totes les entitats del Registre Municipal d'Entitats perquè manifestin la seva voluntat de formar part del Consell d'Entitats.

Cada entitat està representada per una única persona independentment del nombre de seccions de què disposi, amb prou capacitat de decisió avalada per la mateixa entitat.

Cada una de les entitats participants en aquest consell pot proposar, si ho creu oportú, el nom de dues persones: una perquè sigui proposada per ser administrador de Santa Anna i una perquè sigui proposada per ser portant d'honor de santa Anna, adjuntant-hi els mèrits.

En una reunió convocada per la Regidoria de Cultura i Festes, s'identifiquen els representants dels diversos col·lectius presents en el Consell d'Entitats per tal de consignar el nombre de vots existents. Només els representants inscrits prèviament i identificats poden exercir el dret de vot, que és secret. En cap cas es pot delegar el vot ni votar per correu. Seguidament, es reparteixen les butlletes de votació entre els votants i s'escullen, mitjançant votació presencial, els tres portants d'honor de santa Anna i els tres administradors de Santa Anna per ordre de preferència.

Un cop acabada la votació, es fa el recompte corresponent: per una banda, el titular de la Regidoria de Cultura i Festes s'encarrega de comunicar als administradors la decisió del Consell d'Entitats i, per l'altra, les mateixes entitats seran les encarregades de comunicar als portants d'honor proposats la seva decisió.

El Consell d'Entitats està presidit per la persona en qui delegui la Regidoria de Cultura i Festes i actua com a secretari el tècnic que la Regidoria nomeni, el qual aixeca acta de la reunió, que quedarà dipositada a la Regidoria de Cultura i Festes.

Aquest consell d'entitats es constitueix cada any i es dissol un cop ha acabat les seves funcions.

3.3 Els portants d'honor de santa Anna

3.3.1 Antecedents històrics

L'any 2008 neix la Comissió de Cercavila, i una de les seves primeres accions va ser crear la figura dels portants d'honor de santa Anna.

Aquesta distinció honorífica es va crear amb l'objectiu d'homenatjar, cada any, quatre persones que haguessin treballat per la cultura popular i les tradicions del Vendrell. Posteriorment, es va decidir ampliar la possibilitat de donar aquesta distinció a totes les persones que haguessin treballat en pro del Vendrell, i no només de la seva cultura popular.

3.3.2 Els portants d'honor

L'alcalde de la vila, en una cerimònia de nomenament, entrega als portants d'honor una insígnia de plata i el mocador verd i blau amb l'emblema dels portants que els identifica com a tals.

Els portants d'honor són els encarregats de presidir els actes següents de la Festa Major:

- 24 de juliol:
 - Recollida solemne de la imatge de santa Anna.
 - Ballada conjunta dels balls populars participants en l'assaig general.
 - Entrada de la imatge de santa Anna.
- 25 de juliol:
 - Pregó de la Festa Major.
- 26 de juliol:
 - Ofici de Festa Major.
 - Sortida de la imatge de santa Anna i ballada d'honor.

- Presidència, des del balcó de l'Ajuntament, de l'arribada de la cercavila de Santa Anna, els versos del Ball de Diables i l'actuació castellera dels Nens del Vendrell.
- 27 de juliol:
 - Ballades de lluïment dels grups de cultura popular.
- 28 de juliol:
 - Trasllet de la imatge de santa Anna fins al domicili d'un dels portants.

3.3.3 Procés d'elecció dels portants d'honor de santa Anna

L'elecció dels quatre portants d'honor es fa de la manera següent:

- Un portant d'honor és escollit pel Grup de Portants d'Honor de Santa Anna, integrat per totes aquelles persones que han estat distingides com a tals.
- Tres portants d'honor són escollits pel Consell d'Entitats (vegeu apartat 3.2).

Per a l'elecció dels portants d'honor de santa Anna, cal tenir en compte el següent:

- Els regidors de l'Ajuntament no poden ser escollits portants d'honor de santa Anna fins a quatre anys després d'haver acabat la seva legislatura.
- Excepcionalment, es podrà atorgar la distinció de portant d'honor de santa Anna a una persona a títol pòstum, a petició del Grup de Portants d'Honor i amb el vistiplau del Consell d'Entitats, sempre que la persona distingida hagi traspassat en l'últim any i hagi estat membre en actiu d'una entitat.

3.3.4 El Grup de Portants d'Honor de Santa Anna

El Grup de Portants d'Honor de Santa Anna està integrat per totes les persones que han estat distingides amb aquesta menció honorífica.

Les principals funcions del Grup de Portants d'Honor de Santa Anna són:

- Assistir a l'acte de nomenament dels nous portants d'honor.
- Escollir una persona per exercir el càrrec de portant d'honor de santa Anna.

3.4 La Comissió de Cercavila

3.4.1 Antecedents i constitució

Fins a l'any 2008, l'organització dels actes de la Festa Major eren competència de la Comissió de Festes i la Regidoria de Festes de l'Ajuntament del Vendrell, que convocaven dues reunions amb tots els grups de les cercaviles on s'informava de les novetats i del funcionament dels seguicis durant l'any vigent.

El 2008 la Comissió de Cercavila neix com a punt de trobada de tots els grups de cultura popular del Vendrell que fins aleshores havien format part de la cercavila. Des d'aquesta comissió es volen coordinar els actes de la Festa Major en els quals actuïn els elements de la cercavila de cultura popular.

3.4.2 Membres, funcionament i organització interna

La Comissió de Cercavila està formada per:

- Un representant de cada un dels grups que participen en les cercaviles de Festa Major:

— Imaginari i balls

- Àliga
- Aligueta
- Ball de Bastons
- Ball de Cavallets
- Ball de Cercolets
- Ball de Cintes
- Ball de Diables
- Ball de Diablons
- Ball de Faixes
- Ball de Figuetaires
- Ball de Gitanes
- Ball de la Patatuf
- Ball de Panderetes
- Ball de Panderos
- Ball de Pastorets
- Ball de Valencians
- Gegantons
- Gegants
- Lleó
- Lleonet
- Nans
- Nens del Vendrell

— Grups musicals:

- Agrupació Musical Santa Anna

Aquests són els grups representats en el moment de l'aprovació d'aquest protocol. Els grups que es creïn o hi sol·licitin la incorporació, o aquells que desapareguin amb posterioritat, seran incorporats o eliminats d'aquesta llista, seguint els mecanismes previstos en aquest protocol.

Els grups han de complir el següent:

- Els representants han de ser els cap de colla o, en el seu cas, han de tenir prou capacitat de decisió, acceptada pel mateix ball i/o entitat.
 - La seva representació és anual, tot i que es pot substituir dins d'aquest període, sempre que s'escaigui, per motius propis de cada grup. S'ha d'informar degudament d'aquesta situació a la Comissió de Cercavila.
 - Cada representant és l'encarregat d'informar i traspasar tots els acords presos de la Comissió de Cercavila a les persones que formen part del seu grup.
 - La Comissió de Cercavila es reuneix de forma periòdica durant tot l'any i ha de fer una reunió de valoració durant les setmanes següents a la Festa Major.
 - La Comissió de Cercavila pot convidar a assistir a les reunions altres grups, persones, entitats i personal de les regidories amb les quals estableixi col·laboracions i assessoraments concrets.
- Un tècnic de l'Ajuntament del Vendrell, amb veu i sense vot, designat pel regidor de Cultura i Festes. Aquest tècnic tindrà les tasques següents:
 - Convocar les reunions i informar-ne a tots els grups participants.
 - Aixecar acta de la reunió i enviar-la a totes les parts implicades.
 - Decidir, un cop acabada la reunió, la pròxima convocatòria i fer-ne el recordatori corresponent.

3.4.3 Presa de decisions

Les decisions es prenen sempre en reunions presencials i són preses entre els membres assistents. Si un ball no pot assistir a una reunió, en cap cas podrà delegar-ne ni la veu i ni el vot.

És recomanable treballar perquè totes les decisions es prenguin per consens i no calgui votar. Tot i així, en cas que no hi hagi acord i es facin votacions, les decisions s'aprovaran per majoria simple. El sistema de votació consistirà en el següent: cada entitat tindrà dos vots com a entitat i un vot per cada un dels balls que tingui. Així doncs:

Entitat	Vots com a entitat	Ball	Vots per balls	TOTAL DE VOTS
Ball de Diables	2	Diables	1	3
Ball de Diablons	2	Diablons	1	3
Àliga	2	Àliga Aligueta	1 1	4
Lleó	2	Lleó Lleonet	1 1	4
Gegants i Nans	2	Gegants Gegantons Nans	1 1 1	5
Castellers Nens del Vendrell	2	Nens del Vendrell	1	3
Agrupació Musical Santa Anna	2	Agrupació Musical	1	3
La Lira Vendrellenca - Esbart	2	Ball de Panderetes	1	3
Agrupació de Cultura Popular L'Embarcada	2	Ball de la Patatuf	1	
		Ball de Cavallets	1	
		Ball de Cercolets	1	
		Ball de Figuetaires	1	
		Ball de Faixes	1	
		Ball de Panderos	1	
		Ball de Gitanes	1	
		Ball de Bastons	1	
		Ball de Valencians	1	
		Ball de Pastorets	1	
Ball de Cintes	1	13		

3.4.4 Àmbit d'actuació i competències

- Objectius generals:
 - Potenciar la relació i la cohesió entre els grups de cultura popular que hi participen.
 - Coordinar, juntament amb els administradors de Santa Anna i altres parts implicades, tots els actes de la Festa Major on participen els grups que formen part de la Comissió de Cercavila.
 - Poder proposar la creació dels actes que cregui oportuns, sempre que respectin aquest protocol i els seus mecanismes de revisió, i siguin coordinats juntament amb els administradors de Santa Anna.

- Objectius concrets:
 - Vetllar per la qualitat de les cercaviles de cultura popular.
 - Treballar per millorar aquestes celebracions: la imatge, els músics, l'organització de les cercaviles, la durada de les cercaviles, l'assaig general i les ballades conjuntes.
 - Establir la ubicació dels balls a les ballades conjuntes que no venen marcades pel PROTOCOL.
 - Establir l'ordre dels balls dins la cercavila que no venen marcats pel PROTOCOL.
 - Establir els recorreguts de les cercaviles que no venen marcats pel PROTOCOL.
 - Vetllar pel bon funcionament dels actes en els quals participen, tenint especial atenció en la qualitat, l'agilitat i el ritme.

3.4.5 Grup de Seguiment de Cercaviles

El Grup de Seguiment de Cercaviles té com a objectiu principal vetllar per la bona consecució de les cercaviles de cultura popular, d'acord amb els principis d'agilitat, bon ritme, qualitat d'interpretació musical i d'execució dels balls.

El Grup de Seguiment de Cercaviles està integrat per:

- El cap de Cercaviles: persona encarregada de dirigir les cercaviles de cultura popular.
- Un representant de cada grup participant a la cercavila, el qual acompanya el ball corresponent i el guia segons les pautes marcades pel cap de Cercaviles i pels mateixos representants. (Es recomana que formin part d'aquest grup exmembres dels balls participants o persones vinculades a la Festa Major, pel coneixement que tenen de tot el que fa referència a cercaviles.)

El Grup de Seguiment de Cercaviles ha d'acompanyar els balls durant l'assaig general del dia 24 i les cercaviles de cultura popular dels dies 26 i 27 de juliol; són els encarregats, doncs, de garantir el bon ritme de la cercavila.

El Grup de Seguiment de Cercaviles es reuneix amb la Comissió de Cercavila i els administradors de Santa Anna per coordinar els actes i posteriorment fer-ne la valoració corresponent.

3.5 La Comissió de Foc

3.5.1 Antecedents i constitució

Fins a l'any 1997, l'organització dels actes de la Festa Major era competència de la Comissió de Festes i la Regidoria de Festes de l'Ajuntament del Vendrell, que convocaven dues reunions informatives amb tots els grups de foc del moment, on s'informava de les novetats i del funcionament de la cercavila de foc durant l'any vigent.

El 1997 la Comissió de Foc neix com a punt de trobada de tots els grups de foc del Vendrell que fins aleshores havien format part de la cercavila de foc. Des d'aquesta comissió, es vol coordinar els actes de la Festa Major en els quals actuïn els elements de foc.

3.5.2 Membres, funcionament i organització interna

La Comissió de Foc està formada per:

- Un representant de cada un dels grups que participen en la cercavila de foc del dia de Santa Anna:

- Ball de Diables
- Ball de Diablons
- Borinot de Foc
- Bou de Foc
- Drac de foc el Cabrot
- Drac de foc el Caramot
- Drac de foc el Tallot
- Mulassa Feixuga
- Puces del Caramot
- Víbria

Aquests són els grups representats en el moment de l'aprovació d'aquest protocol. Aquells grups que es creïn o hi sol·licitin la incorporació, o aquells que desapareguin amb posterioritat, seran incorporats o eliminats d'aquesta llista, seguint els mecanismes previstos en aquest protocol.

Els grups han de complir el següent:

- Els representants han de ser els cap de colla o, si no, han de tenir prou capacitat de decisió, acceptada pel mateix grup.
- La seva representació és anual, tot i que es pot substituir dins d'aquest període, sempre que s'escaigui, per motius propis de cada grup. S'ha d'informar degudament d'aquesta situació a la Comissió de Foc.
- Cada representant és l'encarregat d'informar i traspasar tots els acords presos en la Comissió de Foc a les persones que formen part del seu grup.
- La Comissió de Foc es reuneix de forma periòdica durant tot l'any i ha de fer una reunió de valoració durant les setmanes següents a la Festa Major.
- La Comissió de Foc pot convidar a assistir a les reunions altres grups, persones, entitats i personal de les regidories amb les quals estableixi col·laboracions i assessoraments concrets.
- Un tècnic de l'Ajuntament del Vendrell, amb veu i sense vot, designat pel regidor de Cultura i Festes. Aquest tècnic tindrà les tasques següents:
 - Convocar les reunions i informar-ne tots els grups participants.
 - Aixecar acta de la reunió i enviar-la a totes les parts implicades.
 - Decidir, un cop acabada la reunió, la pròxima convocatòria i fer-ne el recordatori corresponent.

3.5.3 Presa de decisions

Les decisions es prenen sempre en reunions presencials i són preses entre els membres assistents. Si un grup no pot assistir a una reunió, en cap cas podrà delegar ni la veu i ni el vot.

És recomanable treballar perquè totes les decisions es prenguin per consens i no calgui votar. Tot i així, en cas que no hi hagi acord i es facin votacions, les decisions s'aprovaran per majoria simple.

3.5.4 Àmbit d'actuació i competències

- Objectius generals:
 - Potenciar la relació i la cohesió entre els grups de foc que hi participen.
 - Coordinar, juntament amb els administradors de Santa Anna i altres parts implicades, tots els actes de la Festa Major on participen els grups que formen part de la Comissió de Foc.

- Poder proposar la creació dels actes que cregui oportuns, sempre que respectin aquest protocol i els seus mecanismes de revisió, i siguin coordinats juntament amb els administradors de Santa Anna.
- Objectius concrets:
 - Vetllar per la qualitat de la cercavila de foc.
 - Treballar per millorar aquesta celebració: la imatge, l'organització de la cercavila i la durada de la cercavila.
 - Establir l'ordre dels grups dins la cercavila que no venen marcats pel PROTOCOL .
 - Establir el recorregut de la cercavila que no ve marcat pel PROTOCOL.
 - Vetllar pel bon funcionament dels actes en els quals participen, tenint especial atenció a la qualitat, l'agilitat i el ritme.

3.5.5 Grup de Seguiment de la Cercavila de Foc

El Grup de Seguiment de la Cercavila de Foc té com a objectiu principal vetllar per la bona consecució de la cercavila de foc, d'acord amb els principis d'agilitat, bon ritme, qualitat i execució.

El Grup de Seguiment de la Cercavila de Foc està integrat per:

- El cap de cercavila: persona encarregada de dirigir la cercavila de foc.
- Un representant de cada grup que participa a la cercavila de foc, el qual acompanya el grup corresponent i el guia segons les pautes marcades entre el cap de cercavila i els mateixos representants. (Es recomana que formin part d'aquest grup exmembres dels grups participants o persones vinculades a la Festa Major, pel coneixement que tenen de tot el que fa referència a cercaviles.)

El Grup de Seguiment de la Cercavila de Foc es reuneix amb la Comissió de Foc i els administradors de Santa Anna per coordinar els actes i posteriorment fer-ne la valoració corresponent.

4 Actes previs de la Festa Major del Vendrell

4.1 La capta de Festa Major

4.1.1 Antecedents

En les festes de les confraries, datades del segle XVII, el batlle donava únicament autorització als administradors per fer «sarau». Aquesta recaptació es destinava a sufragar la Festa.

L'historiador Jaume Ramon en el seu llibre *Les antigues confradies en nostra parroquia (Sant Salvador) y llurs festes populars*, de l'any 1896, cita el següent: «Avuy no mes balla'l Sant. Ab lo que dels saraus treyan los administradors de Santa Anna feyan petar per la festa major las carretillas del castell de foch y del ball de diables, se pagaven los xiquets de Valls, l'espinguet de les gralles y los armoniosos acords de la orquesta».

L'any 2010 la Comissió de Cercavila va recuperar la capta, i ofereix el programa, així com diferents articles inherents a la Festa Major. Portaven un carro amb elements dels balls populars de la vila i la cercavila acabava a la plaça on es realitzava l'acte de proclamació dels portants d'honor.

4.1.2 La capta de Festa Major

L'any 2015 es va iniciar la campanya «Apadrina la Festa Major», que consistia en el fet que els administradors de Santa Anna creaven un detall per a cada Festa Major i el venien a un preu simbòlic a tota la gent que hi volia col·laborar. A cada persona que adquiria el detall se'l nomenava «padrí de la Festa Major» i el seu nom figurava imprès, juntament amb tots els padrins, al pergami que portava a la mà el gegant durant tota la Festa Major.

Els administradors de Santa Anna, a banda d'aquesta campanya, poden fer capta o tenir punts de venda fixos o mòbils amb el marxandatge que hagin triat per a la Festa Major d'aquell any.

4.2 L'acte de nomenament dels portants d'honor de santa Anna

4.2.1 Antecedents

Els primers anys, l'acte de nomenament dels portants d'honor de santa Anna es feia el 24 de juliol a la Sala de Plens de l'Ajuntament i es feia coincidir amb l'assaig general dels grups de cultura popular.

Anys més tard, per tal de dotar l'acte de més lluïment i rellevància, es va decidir avançar la data de l'acte de nomenament perquè no coincidís amb cap altre esdeveniment de cultura popular, i es van buscar altres espais on pogués cabre més gent. Fins a la data d'aprovació d'aquest protocol, aquest acte s'ha desenvolupat a la Sala de Plens de l'Ajuntament, a l'Auditori de l'Escola Municipal de Música Pau Casals i als jardins del Museu Deu.

4.2.2 L'acte de nomenament dels portants d'honor de santa Anna

L'acte de nomenament dels portants d'honor de santa Anna es fa el diumenge que hi ha entre el 15 i el 21 de juliol (ambdós inclosos), a les 19 h. En aquest acte es nomenen les quatre persones distingides amb el càrrec de portant d'honor de santa Anna, escollides pel Consell d'Entitats i pel Grup de Portants d'Honor de Santa Anna, en reconeixement a la dedicació en pro del Vendrell.

L'acte és presidit per l'alcalde del Vendrell, acompanyat per tota la resta del consistori, els administradors de Santa Anna, el Grup de Portants d'Honor de Santa Anna, la Confraria d'Administradors de Santa Anna i els representants de les diverses entitats i col·lectius del Consell d'Entitats.

En aquest acte, es presenten els nous portants d'honor de santa Anna mitjançant un escrit que redacta i llegeix alguna persona propera i escollida pels mateixos distingits. Seguidament, l'alcalde fa entrega del mocador verd i blau amb l'emblema dels portants, que es nua al coll, i fa entrega del pin commemoratiu.

Els administradors de Santa Anna són els encarregats de vetllar pel bon funcionament de l'acte i de donar-li el màxim de lluïment i solemnitat possible.

4.3 L'assaig general dels grups de cultura popular

4.3.1 Antecedents

El 24 de juliol del 2006, a les 2/4 de 9 del vespre, es va fer un assaig de presentació de l'Agrupació de Cultura Popular L'Embarcada. En veure'n l'èxit, L'Embarcada va decidir repetir-ho i instaurar-lo cada any com a primer acte festiu de cultura popular, que ajuda així a dinamitzar els actes previs de la Festa Major.

L'any 2008, amb la constitució de la Comissió de Cercavila, es decideix traslladar l'organització d'aquest acte a aquesta comissió, i s'obre així a la participació de tots els grups i entitats de cultura popular que formen part de la Comissió de Cercavila.

Alguns anys s'ha aprofitat aquest acte per fer la presentació pública de nous balls.

4.3.2 L'assaig general

Aquest assaig s'organitza pels carrers de la vila, i cada grup escull el seu recorregut i les tres o quatre parades per poder ballar.

El desplaçament d'una parada a l'altra es fa de manera lliure i cada ball decideix si hi va dansant o caminant. Finalment, cada grup acaba el recorregut a la plaça Vella, on s'ha de col·locar al seu lloc, prèviament assignat, i on espera el moment d'iniciar la ballada conjunta.

A les 10 del vespre, un cop tots els balls, així com la imatge de santa Anna, estan ubicats al seu lloc, es fa la ballada conjunta a la plaça. Aquesta ballada s'inicia amb el primer coet acompanyat del repic de campanes i s'acaba amb l'esclat de l'últim coet.

Cal tenir en compte els aspectes següents:

- La Comissió de Cercavila és l'encarregada de coordinar l'assaig general dels grups de cultura popular participants.
- Cada grup que forma part de la Comissió de Cercavila té dret a triar si hi vol participar o no i, en el cas que vulgui fer-ho, ho haurà de comunicar prèviament a la Comissió de Cercavila per tal de poder-ho coordinar.
- En el cas que un ball no vulgui participar en la ballada conjunta, s'haurà d'abstenir d'organitzar qualsevol altra activitat paral·lela mentre duri la ballada conjunta a la plaça Vella.
- Durant l'assaig general, cap ball portarà la seva indumentària completa. Només els complements bàsics per poder assajar i una vestimenta que identifiqui els membres de cada ball.
- Un cop s'arribi a la plaça Vella, els balls hauran de ballar al lloc prèviament assignat i en cap cas ho podran fer al mig.

4.3.3 L'assaig general dels Nens del Vendrell

L'assaig general de Festa Major de la colla castellera local Nens del Vendrell es fa el dia 24 de juliol, un cop acabada la ballada conjunta, sobre les 10 del vespre, a la plaça Vella.

En cas que el dia 24 de juliol sigui dissabte o diumenge, aquest assaig general es podrà celebrar el divendres de la setmana anterior.

4.4 La recollida de la imatge de santa Anna

4.4.1 Antecedents

Per tal de preservar l'actual imatge de santa Anna, ubicada al costat de l'evangeli de l'església, datada l'any 1940, se'n va fer una rèplica de mida més petita, gràcies a una iniciativa dels Amics de l'Orgue del Vendrell. Aquesta imatge, santa Anna dels Portants, va ser beneïda el 24 d'octubre de 2010.

D'aquesta imatge en trobem referents al segle XIX, concretament documentats en el programa de Festa Major de l'any 1887; santa Anna dels Administradors de la Confraria es guardava a casa d'un dels administradors i, la vigília, es feia el trasllat cap a l'església, per presidir la Festa.

Un dels drets que exerceixen els portants d'honor de Santa Anna és el goig de tenir tres mesos la imatge a casa seva, que es reparteix entre els portants de l'any.

4.4.2 La recollida de la imatge de santa Anna

La recollida de santa Anna es realitza el 24 de juliol, a 2/4 de 10 del vespre. Aquest acte s'inicia a casa del domicili del portant d'honor de santa Anna de l'any anterior, on va ser entrada la imatge de santa Anna durant la Festa Major anterior. Aquesta imatge de santa Anna es troba exposada davant del domicili del portant designat, amb el seu baiard, damunt d'una taula, amb la bandera de la vila i el pendó de santa Anna. És costum que el portant en qüestió convidi la resta de portants, autoritats i acompanyants a algun refrigeri.

La comitiva s'organitza de la manera següent:

- Àliga
- Lleó, amb l'acompanyament d'un grup de ministrers
- Administradors de Santa Anna
- Portants d'honor de santa Anna nomenats el mateix any
- Imatge de santa Anna
- Grup de Portants d'Honor de Santa Anna
- Autoritats (alcalde, regidors, rector i vicaris parroquials)

Un cop la comitiva es troba just a l'entrada de la plaça Vella, els portants d'honor de l'any anterior fan entrega de la imatge als portants d'honor de l'any en curs, que porten la imatge fins davant del portal principal del temple parroquial.

A les 10 del vespre, un cop tots els balls, així com la imatge de santa Anna, estan ubicats al seu lloc, es fa la ballada conjunta a la plaça.

La imatge de santa Anna és portada inicialment pels quatre portants d'honor de l'any anterior i, seguidament i per relleus durant el recorregut, pels diferents portants d'honor nomenats des del 2008.

A continuació, els mateixos portants d'honor introdueixen la imatge de santa Anna dins el temple parroquial, acompanyats pels ministrers que toquen la peça «Pujada de sants», del *Llibre d'orgue de Lleida*; per les autoritats, i pel Grup de Portants d'Honor de Santa Anna.

5 Dia de Sant Jaume, 25 de juliol

5.1 El repic de campanes

5.1.1 Antecedents

En trobem referència en la consuetud de l'any 1789, de mossèn Aumatell, en la qual s'esmenta el toc de vigília de Santa Anna, on diu que «en la vigília de Santa Anna festa de la Parròquia, al migdia després de tocada l'AVE Maria, se venten les campanes, a les dues hores se tornen a tocar i se repica». Aquesta anotació també es troba en la consuetud de l'any 1873, de mossèn Josep Crusat.

En diferents programes de Festa Major, es pot veure l'evolució de la forma de fer l'anunci de la Festa de Santa Anna. Normalment, l'anunci es feia el dia 25, tot i que en algun any es feia el 24. L'any 1899 es tocava a les 12 del migdia i a les 2 de la tarda. A partir de l'any 1903 i fins a l'any 1906 només a les 12 del migdia. Des de l'any 1928 fins al 1970 es tocava a les 12 del migdia i a les 2 de la tarda i, a partir del 1971 fins al 2015, ja sols es tocava a les 2 de la tarda. A partir del 2016 es recuperen els dos repics: a les 12 del migdia i a les 2 de la tarda, tal com es feia antigament.

5.1.2 El repic de campanes

Com a inici de la Festa i seguint amb la tradició, el repic de campanes i el llançament de coets es fa a les 12 i a les 2 de la tarda. El repic va a càrrec dels Campaners Àngel de Tobies i el llançament de coets, a càrrec de la pirotècnica contractada.

5.2 El pregó de Festa Major

5.2.1 Antecedents

Era costum convidar a l'ofici, el dia de la Festa Major, un erudit que fes una glosa de la patrona que s'anomenava *panegirich* (discurs de caràcter persuasiu i encomiàstic en lloança d'una persona il·lustre, d'una ciutat o d'una institució de renom), terme que es troba en la majoria de programes de Festa Major del segle XX.

A la nostra vila, l'any 1978, es realitza un acte anomenat *Pregó de Festa Major*. La majoria de vegades el pregoner era un personatge mediàtic. Aquest acte es va repetint d'una forma més o menys continuada, fins que se substitueix per una inauguració l'any 1996.

L'any 2014 es recupera el pregó fet per una personalitat vendrellenca.

5.2.2 El pregó de Festa Major

El dia 25 de juliol, abans de l'inici del castell de focs, es fa el pregó de la Festa Major. Els administradors de Santa Anna són els encarregats d'elegir el pregoner de la Festa Major.

A l'hora d'elegir la ubicació del pregó, cal tenir en compte que sigui un indret prou solemne i tranquil perquè l'acte es pugui desenvolupar adequadament i amb prou aforament perquè hi càpiga tothom que vulgui assistir-hi.

La persona encarregada de fer el pregó ha de tenir un perfil concret amb una estreta relació amb el Vendrell i la trajectòria del qual denoti una estimació per les arrels, el manteniment de les nostres tradicions i el servei de la comunitat en tots els vessants.

5.3 L'acte inaugural

A criteri dels administradors de Santa Anna, i si es creu oportú, es podrà organitzar un espectacle que tingui caire d'acte inaugural. Haurà de respectar els altres actes ja existents, i en cap cas serà substitutori del pregó de Festa Major.

5.4 El castell de focs

5.4.1 Antecedents

Entre els anys 1859 i 2014, considerant que hi va haver anys en què no hi va haver Festa

Major, es constata que pràcticament tots els anys es va poder gaudir d'un castell de focs. Les ubicacions i els horaris, però, van ser diferents, tot i que usualment començaven entre les 10 del vespre i les 12 de la nit. Alguns anys també hi participa un globus aerostàtic. L'any 1739 es troba una ressenya on es parla de coets, voladors de corda i rodes. Al llarg dels anys, la ubicació del castell de focs ha anat variant: inicialment es tiraven al centre de la vila i, actualment, per complir amb la normativa de Protecció Civil, es desplaça als afores de la vila.

Un dels primers referents del castell de focs és l'any 1784, en què es va posposar la Festa Major al dia 6 d'agost perquè coincidís amb la pujada de l'àngel.

5.4.2 El castell de focs

És el primer acte pirotècnic important de la Festa Major i es realitza el dia de Sant Jaume, entre les 10 del vespre i les 12 de la nit. La ubicació ve donada per la disponibilitat d'espai i segons les directrius del Pla de seguretat i d'evacuació.

La pirotècnia encarregada del castell de focs és escollida a criteri dels administradors de Santa Anna del mateix any.

6 Dia de Santa Anna, 26 de juliol

6.1 Les matinades

6.1.1 Antecedents

El primer antecedent documentat és de l'historiador Jaume Ramon i fa referència a l'any 1784, any de la pujada de l'àngel, on consta el pagament a un graller per fer les matinades.

Històricament, els sonadors acostumen a ser una o diverses colles de grallers, que surten aproximadament entre les 6 i les 9 del matí, i van acompanyats de diversos balls: castellers, bastons, gegants... amb el propòsit de despertar el veïnat i anunciar-los la Festa.

Tot i que les matinades sempre s'han realitzat el dia 26 de juliol, també se'n troben referències el dia 27, i més recentment també durant el dia 28.

6.1.2 Les matinades

Les matinades són una tonada que serveix per despertar i anunciar un nou dia de Festa a la població. Al Vendrell comencen puntualment a les 8 del matí, amb l'última campanada del rellotge del cloquer, fent la tocada de germanor, a l'anomenat *quilòmetre zero de les matinades*, just a l'inici del carrer dels Cafès, conegut com a *cal Jornet*, tradicional lloc de trobada dels grallers del segle XIX.

Seguidament, les diverses colles de grallers s'escampen pels diferents carrers i barris, tocant al més seguit possible, com a màxim fins a les 9 del matí. Voluntàriament es passa per casa dels grallers antics que continuïn en vida.

S'hi pot afegir qui vulgui, convidat per alguna colla o perquè ho demani i sigui acceptat per integrar-s'hi, i es pot acompanyar els músics sempre que es respecti i no es destorbi l'actuació.

6.2 L'ofici solemne en honor a santa Anna

6.2.1 Antecedents

L'ofici de Festa Major o «divins oficis dedicats a santa Anna», com s'anomena en moltes de les fonts consultades, és constant en totes les festes majors i més com la nostra, que està sota advocació de la santa.

A aquest ofici s'hi estableix que hi assisteixin les autoritats locals i els senyors administradors. Antigament, també s'hi convidava un personatge famós que feia un panegíric a la santa.

Quant a l'horari, varia poc al llarg dels anys, tot i que l'hora més usual en què se celebra l'ofici és a les 10 del matí.

6.2.2 L'ofici solemne en honor a santa Anna

L'ofici solemne de la Festa Major és en honor a santa Anna, patrona del Vendrell. Els portants d'honor de santa Anna de l'any tenen un lloc preferent assignat al costat de les autoritats, al primer banc del temple, davant el presbiteri (part dreta). Igualment, es reserven llocs tal com mana el protocol redactat per la parròquia de Sant Salvador del Vendrell, per a l'ofici de santa Anna.

En el moment de l'ofertori, s'interpreta amb gralla la peça «Toc d'ofertori de l'Astor», que es va reincorporar a la celebració litúrgica l'any 2011.

Durant el besamans de la imatge de santa Anna, es canten els goigs de santa Anna i es reparteixen les estampes que cada any fa un artista i que porten el nom dels portants d'honor de santa Anna de l'any. Dins de l'església, al costat esquerre de l'altar, hi ha el Lleó i al costat dret, l'Àliga. Un cop finalitzat el besamans, se surt de l'església amb el següent ordre: l'Àliga i el Lleó, la imatge de santa Anna treta pels portants d'honor de santa Anna de l'any, els portants d'honor de santa Anna d'anys anteriors i les autoritats eclesiàstiques i civils, juntament amb una formació de ministrers que interpreten la peça «Pujada dels sants».

Un cop sortits a plaça, els portants d'honor de santa Anna de l'any situaran la imatge de la santa damunt d'una plataforma muntada per a l'acte i presidiran la ballada d'honor a santa Anna. Després d'iniciar-se la cercavila dels grups de cultura popular, els portants d'honor de santa Anna de l'any actual retornaran la imatge al presbiteri del temple.

A les 10 del matí començarà l'ofici solemne de la celebració de la Festa de Santa Anna. La durada total haurà de ser d'una hora, per tal de poder complir amb el punt 6.3 d'aquest protocol.

6.3 La ballada d'honor a santa Anna

6.3.1 Antecedents

Tal com consta a l'arxiu de la diòcesi, al segle XVII ja se celebrava una processó per homenatjar santa Anna el dia 26 de juliol al vespre. El 1781, amb l'elecció d'aquest dia com el de Festa Major, aquest acte es consolida al programa i se celebra de forma més o menys continuada fins al 1965, quan, seguint els decrets del Concili Vaticà II, es deixa de fer.

L'any 1996 es recuperen un seguit de balls populars. Junt amb la recuperació d'aquests balls, es crea un nou acte el dia 27, dia de Santa Annetta, que consta d'una cercavila i una ballada de lluïment. En aquest acte es torna a treure la imatge de santa Anna, que

acompanya la cercavila i presideix la ballada de lluïment.

A partir de l'any 2003, la imatge de santa Anna deixa de sortir el dia de Santa Anneta i, des d'aquell any fins al 2007, surt tancant la cercavila del dia 26 de juliol.

A partir de l'any 2008, es fa la ballada d'honor a santa Anna. Aquest és un acte creat per la Comissió de Cercavila amb la intenció de seguir homenatjant la patrona sense la necessitat de treure-la en cercavila.

6.3.2 La ballada d'honor a santa Anna

El dia de Santa Anna a les 11 del matí, un cop acabat l'ofici solemne, es produirà l'esclat de la festa amb una ballada conjunta de tots els grups de cultura popular, un repic de campanes i una tronada llançada des del campanar.

Aquest acte, on es barregen tots els sons de la festa, comença en el moment en què els quatre portants d'honor treuen la imatge de santa Anna i la situen davant de la portalada de l'església. En aquell mateix moment s'inicia el repic de campanes i una tronada realitzada des del campanar, amb tots els balls de cultura popular ballant al so dels grups que els acompanyen, els castellers fent un pilar i els diables fent enceses conjuntes (que eviten usar pirotècnia coneguda com a *xiuladora*). La ubicació dels grups a plaça ve marcada per la Comissió de Cercavila i es té especial atenció a ubicar els balls segons l'ordre de cercavila. Un cop finalitzada la ballada conjunta, els grups de cultura popular van sortint de la plaça en cercavila, segons l'ordre establert.

Un cop passat un temps prudencial que permeti a tothom qui vulgui saludar els portants d'honor de santa Anna, es torna a entrar la imatge al temple. Aquest moment serà acompanyat per l'Agrupació Musical Santa Anna, que interpreta «Toc de processó» des de l'interior del temple.

6.4 La cercavila de cultura popular

6.4.1 Antecedents

Tradicionalment, les matinades anaven acompanyades dels balls i la colla castellera, que tot formant una cercavila recorrien el centre de la vila des de les 8 fins a les 10 del matí, hora en què començava l'ofici.

A partir dels anys trenta del segle XX, es comença a fer, a part de la cercavila de les matinades, una passada de cada un dels diferents balls a la sortida d'ofici i abans de l'actuació castellera. A partir de l'any 1966, els entremesos deixen de participar a les matinades i es manté la ballada de la sortida d'ofici.

A partir de l'any 1971, es comença a celebrar una cercavila que s'inicia alguns anys a les 10 del matí i alguns anys a les 11 del matí fins a les 12, hora en què començava l'ofici. Així mateix, la ballada de la sortida de l'ofici es manté fins al final de la dècada dels setanta.

A partir del 1982, la cercavila comença a la mateixa hora en la qual s'està celebrant l'ofici. Tot i que la convivència dels dos actes sempre va comportar controvèrsia per la interferència sonora que la cercavila produïa a la missa, aquest format es va mantenir fins a primers del segle XXI. És a partir del 2003 quan la cercavila es consolida amb el format actual: els primers anys, amb santa Anna tancant el seguici i, des del 2008, començant després de la ballada d'honor.

6.4.2 La cercavila de cultura popular

Pocs minuts després de les 11 del matí, un cop finalitzada la ballada d'honor a santa Anna, comença la cercavila de cultura popular. La cercavila segueix el recorregut tradicional que s'acaba a la plaça Vella, on, un cop arribats tots els balls, els Diables diuen els seus versos seguits de la primera actuació castellera de la festa.

Sortint de la plaça Vella, la cercavila té inici al començament del carrer del Peix, i segueix pel carrer Prat de la Riba i pel carrer dels Cafès fins a arribar a la plaça Nova. Llavors gira a l'esquerra i per davant de les voltes va a trobar el carrer del Delme. Traspassa la plaça de les Garrofes i enfila el carrer del Racó fins al carrer de la Carnisseria. Aleshores, la cercavila entra a la plaça Vella fent tot el tomb sempre pel costat dret de la plaça fins a trobar el carrer de Mar, punt en el qual finalitza el recorregut.

Cal tenir en compte que el Ball de Diables, quan arriba al carrer del Racó, deixa el cap de la cercavila, espera que passin tots els grups i s'hi incorpora al final per tal d'enllaçar, sense pauses, el final de la cercavila amb els seus versos.

Els balls que integren aquest seguici es comprometen a ballar durant tot el recorregut intentant que les pauses per descansar siguin les mínimes possibles de manera que la cercavila resulti àgil i dinàmica. Caldrà que els Nens del Vendrell tinguin previstes amb temps les construccions que faran durant la cercavila per tal de ser molt ràpids en l'execució. Així mateix, no es pot fer cap ball sencer o de lluïment en cap moment, ni al principi, ni durant, ni al final del recorregut, per evitar que hi hagi buits entre els balls i es mantingui el ritme de la cercavila.

L'acte estarà coordinat en tot moment pel Grup de Seguiment de Cercaviles. Tots els participants hauran d'atendre les seves indicacions tant abans com durant la cercavila.

L'ordre del seguici de la cercavila està dividit en tres blocs:

- Els grups que sempre són els que van al davant i en l'ordre que es detalla seguidament.
- Els balls que cada any van variant l'ordre de col·locació segons acorda la Comissió de Cercavila.
- Els grups que sempre tanquen la cercavila i en l'ordre que es detalla seguidament.

Ordre dels grups que encapçalen la cercavila:

- Ball de Diablons
- Ball de Diables
- Aligueta
- Àliga
- Leonet
- Lleó

Grups que varien l'ordre anualment segons la Comissió de Cercavila:

- Ball de Bastons
- Ball de Cavallets
- Ball de Cercolets
- Ball de Cintes
- Ball de Faixes
- Ball de Figuetaires
- Ball de la Patatuf
- Ball de Gitanes
- Ball de Panderetes
- Ball de Panderos
- Ball de Pastorets

- Ball de Valencians

Ordre dels grups que tanquen la cercavila:

- Nens del Vendrell
- Gegantons
- Nans
- Gegants
- Agrupació Musical Santa Anna

L'hora de finalització de la cercavila ha de ser la 1 del migdia, moment en el qual el Ball de Diables, que haurà estat el darrer d'entrar a la plaça Vella, comença els versos.

6.5 Els versos del Ball de Diables del Vendrell

6.5.1 Antecedents

Els versos del Ball de Diables són uns versos satírics que formen part dels parlaments tradicionals dels balls de diables i són una expressió genuïna i molt arrelada de la tradició satírica cultural catalana.

La funció dels versos és, mitjançant la sàtira, criticar o fer burla de fets i esdeveniments, notoris i coneguts, però dels quals no s'acostuma a fer crítica públicament, incloent-hi també estaments i persones.

Les primeres referències ja les trobem a les primeries del segle XIX, després de la Guerra del Francès. Una mostra és aquest fragment recollit de viva veu l'estiu de 1980, de Josep Domingo, fill del mític Sebastiano:

«Tots els de França entera
ja senteren amb els catalans,
perquè s'han cagat a les calces,
perquè en són uns sis cortans.
Visca la Diablessa
i les banyes del Chabran.»

6.5.2 Els versos del Ball de Diables del Vendrell

Els versos dels Diables s'inicien el dia de Santa Anna a la 1 del migdia, un cop acabada la cercavila de cultura popular. Els Diables del Vendrell entren a plaça en formació amb dues rengleres de diables, seguits dels timbalers i de Llucifer, acompanyat de dos àngels. Davant de la formació hi va la diablessa, que encén foc per donar pas a la comitiva, la qual, un cop entrada a la plaça Vella, se situa just davant de la balconada principal de l'Ajuntament.

Un cop entrats, es col·loquen amb la típica formació de versos: Llucifer amb dos àngels al costat, els timbalers darrere seu i, a banda i banda, dues rengleres de diables, amb la diablessa.

Els timbalers entonen el toc de versos i les dues rengleres de diables van girant entre si. Un cop acabat el toc de versos, un diable comença a entonar el seu vers i així successivament, fins que es recita l'últim vers. Un cop acabat aquest darrer, tots els diables s'agenollen i comença el vers dels àngels, que és un vers tradicional que es repeteix cada any, i que acaba amb un «...fem un visca per Catalunya i un altre pel nostre Vendrell».

Si bé és cert que els diferents diables, entre passada i passada, reciten els propis versos, aquests sempre comencen amb una salutació i presentació a Llucifer: «Llucifer! Jo soc el

diable...», i acaben amb un «Diable soc d'aquest ball, diable soc i seré...» seguit d'una estrofa final.

A títol orientatiu, sense que s'hagi de prendre estrictament al peu de la lletra i generalitzant aquestes característiques, els versos són composicions de set i vuit síl·labes, amb un nombre variant d'estrofes depenent del tema que s'ha de tractar, i amb diverses tipologies de rimes, que acostumen a ser encadenades (abab) o encreuades (abba).

6.6 La diada castellera a càrrec dels Nens del Vendrell

6.6.1 Antecedents

És difícil de precisar a partir de quan es fan castells per la Festa Major del Vendrell. Avui en dia queda clar que els castells són una evolució del Ball de Valencians, que durant el segle XVIII, van anar fent construccions cada vegada de més envergadura i van anar deixant de banda el ball. La ressenya històrica més antiga que s'ha trobat respecte a aquesta evolució és d'una actuació el 22 de gener del 1770 a l'Arboç, en la qual es destaca que les construccions que es van realitzar van ser de «6 sostres». En aquesta hi participaven, entre d'altres, el Ball de Valencians del Vendrell. Per tant, és probable que ja fes uns quants anys que aquest ball hagués iniciat l'evolució cap als castells, i no seria descabellat afirmar, encara que no ho podem certificar, que al Vendrell ja s'hauria vist el Ball de Valencians fent castells amb anterioritat.

També sabem que aquesta colla local del Ball de Valencians va desaparèixer. No tenim més documentació que acrediti que hi hagués hagut actuacions castelleres al Vendrell fins al 1845, cosa que no vol dir que no n'hi hagués hagut. Probablement, durant la majoria de festes majors entre el 1770 i el 1845 hi hauria hagut Ball de Valencians, ja fos amb colla pròpia o forana.

És a partir del 1845 que podem acreditar amb certesa que per la Festa Major de Santa Anna es fan castells al Vendrell, encara dits aleshores «el de los valencianos», que venien a fer les seves torres i pilars. A partir de 1849 se'ls anomena «valencianos (i popularment Xiquets de Valls)» i a partir de 1853 ja directament «Xiquets de Valls».

Des del 1845 fins al 1925, tenim constància que van venir pràcticament cada any els Xiquets de Valls a fer els seus castells. Actuaven els dies 25, 26 i 27 de juliol, i el dia 26 feien l'actuació de més importància. Alguns anys s'especifica també que es contracta més d'una colla.

Durant el primer quart de segle XX, els Xiquets de Valls pateixen una davallada molt gran fins al punt que a la Festa Major del 1926 els Xiquets de Valls no van ser capaços de fer cap castell de set, cosa que va desencadenar que l'octubre d'aquell mateix any es creés una colla castellera pròpia, els Nens del Vendrell.

A partir del 1927 hi hagut cada any, en excepció dels anys de Guerra Civil, actuació castellera feta només per la colla (o colles locals, els anys que n'hi ha hagut més d'una). I aquest és un dels fets singulars de l'actuació castellera de la nostra Festa Major, ja que en l'actualitat és de les úniques que queda que es fa el dia de la Festa Major, on només actua la colla local i aquesta intenta els seus màxims castells.

6.6.2 La diada castellera a càrrec dels Nens del Vendrell

La diada castellera de la Festa Major se celebra el dia 26 de juliol, a 2/4 de 2 del migdia, a la plaça Vella. Després de la cercavila, els castellers queden concentrats a la plaça dels Germans Ramon i Vidales, tot esperant el moment de començar l'actuació. Just després dels versos dels Diables, es fa l'entrada a plaça de la colla castellera en l'ordre següent: els

grallers i timbalers de la colla, la canalla i, darrere, la resta de castellers degudament enfaixats.

L'actuació es desenvolupa segons el sistema de rondes tradicional, que consta de tres rondes i la ronda de pilars. Si la colla no completés algun castell, té una altra oportunitat per fer qualsevol construcció, abans de la ronda següent.

A la diada castellerà hi actuen els Nens en solitari i, com que és la darrera actuació, cal esforçar-se a fer-la al màxim d'àgil i dinàmica. Per aconseguir-ho, es recomana que, just després de l'entrada a plaça, es comenci a muntar la pinya, de manera que a l'hora en punt sonin les gralles del castell, i així el temps d'espera entre rondes sigui al més àgil possible.

Els grallers i timbalers interpreten les músiques tradicionals d'una diada castellerà: «Entrada a plaça», que anuncia l'entrada de la colla; «Toc de castells» (o, en cas d'entrar a plaça amb pilar caminant o en cas de fer un pilar davant el balcó de l'Ajuntament, «Toc de pilar al balcó»), i «Toc de vermut», que indica al públic assistent que la diada ja ha acabat.

Per a la canalla de la colla, cal reservar un espai propi, que només podran fer servir ells i els tècnics de la colla, i amb accés directe a la plaça. Cal que estigui disponible com a mínim una hora abans de l'actuació.

6.7 La cercavila de foc

6.7.1 Antecedents

Tot i que es coneix l'existència d'actes anteriors on els grups de foc tenen un paper destacat, la cercavila de foc neix com a tal la Festa Major del 1982. En el programa d'actes apareix el dia 26 de juliol, a les 9 del vespre, una cercavila de foc amb la participació dels Diables Infantils, el Ball de Diables del Vendrell, el Drac del Vendrell, el Drac dels Monjos, el Drac de la Gornal, el Ball de Serrallonga de Vilafranca i la participació del Circ Cric.

Tot i que la cercavila ha anat variant durant els anys, tant en el seu inici com en el seu recorregut, en la majoria d'ocasions, la cercavila de foc ha finalitzat a la plaça Vella.

En els darrers anys, la cercavila s'ha anat regularitzant sota el Pla de protecció civil, marcant un recorregut fix amb inici a la plaça de les Roquetes i amb la finalització a la plaça Vella, on els diversos grups participants acaben la cercavila amb una encesa de lluïment, i donen pas a la carretillada del Ball de Diables del Vendrell i a l'encesa del campanar.

6.7.2 La cercavila de foc

La cercavila de foc és un correfoc, conegut històricament al Vendrell amb el nom de *cercavila de foc*, des dels seus inicis.

La cercavila de foc es porta a terme el dia 26 de juliol, amb un horari d'inici entre les 9 i les 10 del vespre, i de finalització a les 12 de la nit.

Tal com s'ha pactat prèviament amb els tècnics de Protecció Civil, el recorregut s'inicia a la plaça de les Roquetes i finalitza a la plaça Vella. Aquest recorregut té la vigència que el Pla de protecció civil determini, i només serà revisat i actualitzat en finalitzar el seu període de vigència, sempre que no hi hagi cap factor de força major que ho impedeixi o que hi hagi cap canvi dins de la legislació vigent. Sempre que es vulgui fer una modificació, haurà de comptar sempre amb el vistiplau dels tècnics de Protecció Civil. Per tant, el recorregut pot ser modificat per la Comissió de Foc, amb la coordinació dels administradors de Santa Anna i dels tècnics de Protecció Civil, respectant sempre la seva finalització a la plaça Vella.

Els grups de foc, amb el recorregut actual, inicien la primera encesa a la cruïlla del carrer de les Roquetes amb el carrer dels Castellers i el carrer del Mas d'en Gual. L'ordre de la

cercavila de foc està marcat prèviament a la Festa Major de cada any per la Comissió de Foc, juntament amb els administradors de Santa Anna, els quals intenten prioritzar l'ordre amb l'inici de les colles de diables i tenen especial atenció als grups que celebren algun aniversari (25, 50, 75 o 100).

Cada grup de foc del Vendrell pot portar un únic grup convidat, amb la qual cosa es pot arribar a un màxim de vint grups participants a la cercavila, sempre que no hi hagi un altre element de foc al Vendrell. En aquest cas, aquesta xifra es va ampliant en relació amb els grups de foc existents.

Si un grup no porta cap grup convidat, aquest serà l'encarregat de poder cedir la seva invitació a qualsevol altre grup que ho demani.

Actualment, els grups de foc que poden portar un únic grup convidat són:

- Ball de Diables
- Ball de Diablons
- Borinot de Foc
- Bou de Foc
- Drac de Foc el Cabrot
- Drac de Foc el Caramot
- Drac de Foc el Tallot
- Mulassa Feixuga
- Puces del Caramot
- Víbria

Sempre que hi hagi algun grup convidat, el grup que ha estès la invitació serà el responsable de vetllar-ne, ensenyant-li prèviament el recorregut, l'ordre, els punts d'encesa, etc., així com d'aclarir qualsevol dubte que pugui sorgir durant la cercavila. Es recomana que el grup que ha estès la invitació pugui triar un responsable propi que acompanyi el grup convidat en tot moment, sempre que sigui possible.

En entrar a la plaça Vella, els grups poden fer un màxim de dues enceses i, un cop acabada l'última, abandonen la plaça al més ràpid possible per tal de donar pas al següent grup, amb la finalitat de poder agilitzar al màxim les enceses de lluïment dels grups participants.

6.8 La carretillada a càrrec del Ball de Diables del Vendrell

6.8.1 Antecedents

La carretillada és una encesa de coets, dels Diables, que dibuixen un espai de foc formant un cercle. Antigament, es realitzava en finalitzar la representació de l'acte sacramental, i simbolitzava la descàrrega de la fúria infernal per part dels diables, en haver estat vençuts pels àngels. A causa de la seva espectacularitat, sobretot en actuacions nocturnes, entrades de processons i d'altres, es desvinculà de la representació teatral i conquerí independència i identitat pròpia.

Ja en la primera meitat del segle XIX, en concret el 1845, en una crònica del *Diari de Barcelona*, s'esmenta que el dia 27 de juliol, després de l'entrada de la processó, «y en la plaza los diablos ejecutaran por última vez sus sorprendentes y traviosos juegos, disparando algunos centenares de cohetes». Tot i aquesta primera referència escrita, es creu que la carretillada ja ve de temps més llunyans.

6.8.2 La carretillada a càrrec del Ball de Diables del Vendrell

La carretillada a càrrec del Ball de Diables del Vendrell, s'inicia a les 12 de la nit, un cop acabada l'actuació de l'últim grup participant a la cercavila de foc, i té una duració aproximada de vint minuts.

La carretillada està formada per un total de divuit diables, dues diablasses, un Lluçifer, set timbalers, tres responsables d'encendre els coets i un grup de gent responsable de la pólvora.

Els diables se situen en formació de dues files davant de la porta de l'Ajuntament. Aquestes dues files van encapçalades per dos diables que, amb un botafoc, van obrint pas entre la gent. Al mig de les dues rengleres, se situen les dues diablasses i la comitiva la tanca el Lluçifer, acompanyat dels timbalers.

La comitiva avança a la plaça i se situa per iniciar la carretillada: una filera de diables a la cantonada del carrer del Peix (amb un responsable d'encendre), una altra filera a la cantonada del carrer Alt (amb un responsable d'encendre) i, al mig de les dues files, les dues diablasses (amb un responsable d'encendre). La zona dels coets amb els responsables de la pólvora se situa just davant la portalada de l'església.

La carretillada s'inicia quan una de les diablasses encén la maça i se situa just al mig de la plaça, on hi ha situada permanentment a terra una placa de senyalització com a punt de la carretillada. En aquests moments, els diables amb la maça encesa van entrant a plaça i formen un cercle al voltant d'una de les diablasses. Un cop els coets de la diablassa peten, hi entra la segona. Igualment, els diables van entrant pels punts indicats i van sortint per la cantonada de l'edifici de davant de l'església, i així successivament.

Durant els vint minuts que dura la carretillada, es van alternant diferents tipologies de pirotècnia (titani vermell, carretilla, portuguesos, titani blanc, volcanet...). És molt important que la carretillada mai quedi apagada del tot i que no es perdi el cercle format al voltant de la diablassa.

La carretillada finalitza amb l'entrada a plaça de Lluçifer, carregat amb el seu ceptrot encès amb unes cent cinquanta carretilles.

6.9 L'encesa del campanar

6.9.1 Antecedents

L'encesa del campanar és un espectacle pirotècnic que es du a terme al campanar de l'església parroquial de Sant Salvador, situada a la plaça Vella. Es pot considerar un dels actes més emblemàtics de la Festa Major, ja que els inicis ens porten al 6 d'agost de l'any 1784, quan es van tirar els primers voladors juntament amb els repics de campana, i es va posposar la Festa Major per fer-la coincidir amb la pujada de l'àngel i la benedicció del campanar de l'església parroquial.

La referència següent sobre l'encesa del campanar es troba a la Festa Major del 1929, on un dels actes del 27 de juliol parla de la traca i un incendi del campanar. Aquesta anotació o algunes de molt semblants també es poden trobar als programes de la Festa Major dels anys 1930, 1932 i 1933. A més, també es fa ressenya que, durant molts anys, en arribar la processó de Santa Anna el dia 26, s'encén una mena de focs artificials.

Tot i aquests antecedents, no va ser fins a l'any 1982 que es va instaurar la cercavila de foc i, d'una manera continuada, l'encesa del campanar, la qual ha perdurat fins a l'actualitat.

6.9.2 L'encesa del campanar

L'encesa del campanar del Vendrell és un espectacle pirotècnic que es du a terme el dia 26 de juliol després de la carretillada del Ball de Diables del Vendrell, a la plaça Vella. Aquest acte es basa en un castell de focs artificials tirat des del campanar de l'església parroquial de Sant Salvador, amb la qual cosa es crea un espectacle de soroll, llums i colors on l'objectiu principal és il·luminar el campanar a través de botafocs de colors a l'interior i coets voladors, cascades de foc i rodes de colors, entre d'altres, a l'exterior.

Aquest acte és organitzat pels administradors de Santa Anna, i la pirotècnica que el du a terme és la que ells escullen; per tant, pot anar canviant d'any en any. No obstant això, és un acte que va coordinat amb les normes de Protecció Civil, ja que són aquestes les que marquen les distàncies de seguretat.

7 Dia de Santa Anneta, 27 de juliol

7.1 Les matinades

Les matinades es troben explicades al punt 6.1 d'aquest protocol.

7.2 La cercavila de cultura popular i ballada de lluïment

7.2.1 Antecedents

L'any 1996 es van recuperar un seguit de balls populars i es va crear un nou acte el dia 27, dia de Santa Anneta, en el qual, els grups sortien amb cercavila des de la plaça Vella fins a la plaça Nova, punt en el qual, davant de la imatge de santa Anna es feien ballades de lluïment dalt de l'escenari. Un cop acabades totes les ballades, es tornava en cercavila cap a la plaça Vella.

A partir de l'any 2003 es canvia el format de l'acte. Es va deixar de treure la imatge de santa Anna i l'acte començava directament amb les ballades de lluïment dalt de l'escenari a la plaça Nova, i acabava amb una cercavila fins a la plaça Vella.

A partir del 2006 el nombre de grups de cercavila augmenta considerablement i el 2013 es decideix separar els grups d'adults dels grups infantils. Així la Festa Major de l'any següent, el 2014, es dona pas a la creació d'una ballada de lluïment i una cercavila infantil el dia 27 de juliol al matí, mantenint i reorganitzant l'acte de la plaça Nova.

La ballada de lluïment és un acte de difusió i compartició, que és molt enriquidor, ja que tots els grups poden veure amb tranquil·litat l'actuació dels altres balls.

7.2.2 La cercavila de cultura popular i ballada de lluïment infantil

Des de l'any 2014 la cercavila de cultura popular i la ballada de lluïment de balls infantils són el dia 27 de juliol al matí (dia de Santa Anneta). A les 11 del matí es concentren tots els grups i van pujant dalt de l'escenari amb un ordre prèviament establert, per fer la ballada de lluïment. En aquesta ballada, els grups infantils que tenen un ball parlat aprofiten per dir els seus versos.

Un cop acabats tots els grups, surten en cercavila fins a arribar a la plaça Vella.

Els grups participants en aquest acte, en el moment de l'aprovació d'aquest protocol, són:

- Aligueta
- Ball de Cercolets
- Ball de Diablons
- Ball de Faixes
- Ball de Figuetaires
- Ball de la Patatuf
- Ball de Panderetes
- Gegantons
- Nans
- Leonet

7.2.3 La cercavila de cultura popular i la ballada de lluïment adulta

La cercavila de cultura popular i la ballada de lluïment adulta són el dia 27 de juliol a la tarda (dia de Santa Anneta). Els diversos grups es concentren i van pujant dalt de l'escenari amb un ordre prèviament establert. L'última actuació sempre la fan els Nens del Vendrell. En aquesta ballada, els grups d'adults que tenen un ball parlat aprofiten per dir els seus versos i el Ball de Diables fa l'acte sacramental.

Un cop acabats tots els grups, surten en cercavila fins a arribar a la plaça Vella.

Els grups participants en aquest acte, en el moment de l'aprovació d'aquest protocol, són:

- Àliga
- Ball de Bastons
- Ball de Cavallets
- Ball de Cintes
- Ball de Diables
- Ball de Gitanes
- Ball de Panderos
- Ball de Pastorets
- Ball de Valencians
- Gegants
- Lleó
- Nens del Vendrell

8 Dia del Gos, 28 de juliol

8.1 Les matinades

Les matinades es troben explicades al punt 6.1 d'aquest protocol.

8.2 El ball de Malcasats

8.2.1 Antecedents

El Ball de Malcasats és una de les representacions populars al Gran Penedès. Al segle XIX era un ball parlat impropri per la seva estructura, escrit en català i de temàtica còmica i

satírica, segons descriu Salvador Arroyo en la seva publicació *El Ball de Malcasats del Vendrell*.

La primera localització històrica del Ball de Malcasats es troba en un programa de Festa Major de l'any 1845. Al llarg del segle XIX s'interpreta en moltes ocasions i, el segle XX, concretament, els anys 1904 i el 1910.

L'any 2001, el Grup de Teatre Inestable del Vendrell, amb el suport de la Regidoria de Festes, recupera el nou ball.

8.2.2 El Ball de Malcasats

El Ball de Malcasats és un ball parlat, de temàtica còmica i satírica, que al Vendrell actualment només es representa el Dia del Gos, en tres ocasions, amb horaris i localitzacions diferents: a les 7 del vespre, a la plaça del Doctor Olivé; a les 8 del vespre, a la plaça del carrer Major, i a les 9 del vespre, a la plaça Vella.

Aquest ball parlat està format per diversos personatges: el Vicari, el Batlle, l'Agutzil, el Cavaller i la Dama, el Notari i la Dama, el Mariner i la Dama, el Pagès i la Dama, i el Gitano i la Gitana. Aquests personatges estan acompanyats per una formació musical molt variada.

8.3 El retorn de la imatge de santa Anna

8.3.1 Antecedents

Aquest acte se celebra de forma continuada des de la instauració l'any 2011, un cop beneïda la imatge de santa Anna dels portants d'honor l'octubre del 2010.

8.3.2 El retorn de la imatge de santa Anna

El dia 28, un cop acabada la missa del vespre, s'organitza l'acte de retorn de la imatge de santa Anna a casa d'un dels portants d'honor de santa Anna de l'any, acompanyada d'un grup de ministrers. Preferentment, es du a casa del portant d'honor de santa Anna més a prop de l'església; però, en cas que la distància sigui la mateixa, serà la del d'edat més avançada. La comitiva s'organitza igual que en l'acte de la recollida de la imatge de santa Anna (vegeu el punt 4.4.2 d'aquest protocol). Es convida també a participar-hi totes les persones que es diguin Anna, per la qual cosa s'afegiran a la Confraria de Santa Anna de la Parròquia.

8.4 L'acte de traspàs dels administradors de Santa Anna

8.4.1 Antecedents

Aquest acte se celebra des de la Festa Major de l'any 2016. A partir d'aquest any s'escullen els administradors de la Festa Major, tal com està estipulat en el punt 3.1.3 d'aquest protocol.

8.4.2 L'acte de traspàs dels administradors de Santa Anna

L'acte de nomenament dels administradors de Santa Anna per a la Festa Major següent es fa el dia 28 de juliol a la Sala de Plens de l'Ajuntament. En aquest acte es nomenen les sis persones que els estaments electors (la Regidoria de Cultura i Festes, la Confraria d'Administradors de Santa Anna i el Consell d'Entitats) han escollit per ser administradors de Santa Anna.

L'acte és presidit per l'alcalde del Vendrell, acompanyat per tota la resta del consistori, els administradors de Santa Anna i els estaments electors. Cada un dels estaments electors presenten les persones que han elegit per ser administradors de Santa Anna. A continuació, cada un dels administradors de Santa Anna entrants accepta el càrrec comproment-se a complir tots els drets i deures que el càrrec comporta. Finalment, l'alcalde clou l'acte tot fent entrega d'aquest protocol de la Festa Major.

Els administradors de Santa Anna són els encarregats de vetllar pel bon funcionament de l'acte i de donar-li el màxim de lluïment i solemnitat possible.

8.5 L'encesa de la traca

8.5.1 Antecedents

Tenim constància que la primera traca llançada al Vendrell fou amb motiu de la benedicció de la nova església el 25 d'agost de 1739. Quant a la Festa Major, no n'hi ha constància fins al 1929 i, després, fins al 1933, quan consta el llançament d'una traca de 600 metres. Aquest acte es repeteix l'any 1941.

No és fins al 1983 que l'acte es consolida al programa d'actes de la Festa Major com a últim acte simbòlic de tancament de la festa.

8.5.2 L'encesa de la traca

La traca de la Festa Major és l'últim element pirotècnic i es considera l'acte final de la Festa Major. La llargada és de 1.000 metres i fa el recorregut pel nucli antic, començant i acabant a la plaça Vella.

S'aprofita l'acte d'encesa de la traca per fer el traspàs simbòlic dels administradors de Santa Anna. Des de dalt del balcó de l'Ajuntament, els administradors de Santa Anna sortints encenen el botafoc i aquests el donen als administradors de Santa Anna entrants perquè encenguin la traca.

9 Actes per tenir en compte al marge d'aquest protocol

Hi ha un seguit d'actes que formen part, any rere any, del programa d'actes de la Festa Major i que són organitzats directament per entitats o associacions de la vila.

En aquesta ocasió, no s'ha cregut oportú protocol·litzar-los, però a la vegada se'n vol deixar constància.

Els actes que, entre d'altres, s'han de tenir en compte al marge d'aquest protocol són els següents:

- Nostrefoc: és una trobada de tots els grups de foc del Vendrell, on es munten parades

d'informació, es fan demostracions, tallers, venda de marxandatge... Acaba amb una encesa dels grups participants. Aquest acte està organitzat per la Comissió de Foc del Vendrell i normalment es duu a terme el cap de setmana anterior a la Festa Major.

- Concert dels Tocats de Canya: és un concert que ofereix el grup de grallers Tocats de Canya uns dies abans de la Festa Major a la plaça de les Garrofes.
- Concert dels Amics de l'Orgue: és un concert de l'orgue barroc del Vendrell que es fa projectat en una pantalla situada a l'exterior de l'església. Normalment es duu a terme la setmana abans de la Festa Major.
- Dia de l'Àliga: és un acte organitzat per l'Associació Àliga del Vendrell, on els més petits poden entregar el seu xumet a l'Àliga. Aquest acte acostuma a anar lligat amb la venda de marxandatge, jocs i cercavila. Es duu a terme el 23 de juliol a la plaça Vella.
- Concert de l'Agrupació Musical Santa Anna: és un acte organitzat per l'Agrupació Musical Santa Anna, amb la coordinació dels administradors de Santa Anna, on s'ofereix un concert del seu repertori.
- Cursa popular: és una cursa popular amb sortida a la Rambla i amb circuit urbà, organitzada pel grup Running del Vendrell. Normalment es duu a terme el cap de setmana abans de la Festa Major.
- Concert del Cor-Orfeo: és un concert de cant coral organitzat pel Cor-Orfeo Parroquial, que es fa el 26 de juliol a la tarda, a l'església parroquial del Vendrell.
- Havaneres i rom cremat: és un acte organitzat pels administradors de Santa Anna, on es convida un grup d'havaneres i se serveix rom cremat als assistents. Normalment es realitza el 28 de juliol al vespre.
- Ballada de l'Esbart: és una ballada de l'Esbart Vila del Vendrell-La Lira, que es realitza un dia al voltant de la Festa Major.
- Ballada de sardanes: és un acte organitzat pels administradors de Santa Anna, en què es convida una cobla i s'anima la gent a ballar.
- Missa de difunts: és una missa que se celebra el 27 de juliol al migdia, en memòria dels difunts de l'any, entre una Festa Major i l'altra, i de la qual es té referències des de l'any 1859.

10 Altres consideracions

10.1 Pla de protecció civil

El Pla de protecció civil és un manual d'actuació per a emergències en àrees de concurrència pública. Aquest pla està elaborat per l'Àrea de Protecció Civil de l'Ajuntament del Vendrell, es revisa anualment i és imprescindible per dur a terme els actes de la Festa Major.

Per a qualsevol consulta, us podeu adreçar al Departament de Protecció Civil, situat al mateix edifici de l'Ajuntament (plaça Vella, 1), amb el telèfon 977 16 64 73 i l'adreça electrònica protecciocivil@elvendrell.net

10.2 Inclemències meteorològiques

Els administradors procuraran tenir previstos locals alternatius per poder celebrar, en cas d'inclemències meteorològiques, almenys els actes de Festa Major descrits en aquest

protocol. Hauran d'estar previstos amb anterioritat i hauran de ser publicats juntament amb l'acte corresponent al programa de festes.

Quan hi hagi previsió d'una inclemència que faci que l'acte no es pugui celebrar amb normalitat i aquest tingui local alternatiu previst, aquest acte s'ha de traslladar amb prou antelació perquè es produeixi la mínima afectació horària possible amb els horaris de la Festa Major.

Quan hi hagi una inclemència que faci que l'acte no es pugui celebrar amb normalitat i aquest no tingui la possibilitat de celebrar-se en un local alternatiu, en cap cas se suspendrà amb antelació. Aleshores, tant si es tracta del moment marcat com a inici de l'acte com si és un cop començat, els administradors, juntament amb els responsables dels grups o les entitats participants, podran acordar retardar-ne l'inici o parar-lo durant trenta minuts. Passat aquest temps, es tornarà a valorar la situació:

- En cas que continuï la mateixa situació, l'acte se suspendrà i no es repetirà en cap altra data.
- En cas que la meteorologia ho permeti, l'acte s'iniciarà o es reprendrà. Si es creu necessari i sempre de manera consensuada amb els grups o les entitats participants, se'n podrà modificar l'estructura.
- Si un cop començat o reprès l'acte, es torna a produir una inclemència meteorològica, se suspendrà i no es podrà repetir en cap altra data.

11 La Comissió de Seguiment del Protocol de la Festa Major del Vendrell

11.1 Antecedents i constitució

A mitjans del 2015, la Regidoria de Cultura i Festes va proposar la creació d'una comissió encarregada de redactar el PROTOCOL DE LA FESTA MAJOR DEL VENDRELL, amb la finalitat de posar per escrit els actes més tradicionals i rellevants d'aquesta festa.

A partir d'aquest primer escrit, i amb la finalitat de preservar-lo, d'analitzar-lo, modificar-lo i rebre les possibles propostes de millora i canvi, per tal d'adaptar el PROTOCOL a les circumstàncies del moment, es va creure convenient de crear la Comissió de Seguiment del Protocol.

11.2 Membres

Aquesta comissió està integrada per sis persones externes al consistori i un tècnic de la Regidoria de Cultura i Festes, que és l'encarregat de coordinar aquesta comissió, convocar-la, aixecar-ne l'acta de la reunió i exercir els passos administratius necessaris per tal de modificar, si s'escau, el PROTOCOL DE LA FESTA MAJOR.

Les persones que integren la Comissió de Seguiment del Protocol seran nomenades pel regidor de Cultura i Festes, a partir de les propostes del Consell d'Entitats, que escollirà dos membres; dos membres més seran escollits per la Confraria d'Administradors de Santa Anna, i els dos membres restants, per la Comissió de Seguiment del Protocol de la Festa Major sortint, amb la qual cosa es dona pas a una nova comissió, sense el condicionant que les persones sortints no puguin tornar a exercir aquest càrrec. Aquest càrrec tindrà una durada de quatre anys.

Les persones integrants d'aquesta comissió hauran de ser persones que estiguin o que hagin estat vinculades al teixit associatiu de la vila, amb coneixements explícits de la Festa, i

que hagin treballat de forma activa per a la preservació de les arrels tradicionals, culturals i populars de la Festa Major del Vendrell.

Els membres d'aquesta comissió poden cessar per renúncia, defunció, incapacitat civil jurídicament declarada o incompatibilitat, i poden ser despatxats per condemna en sentència ferma o per absències injustificades a les reunions. En el cas de cessament d'un membre de la Comissió de Seguiment, el regidor de Cultura i Festes serà l'encarregat de nomenar-ne un substitut.

11.3 Funcionament

Aquesta comissió es reunirà tantes vegades com sigui necessari, per tal de dur a terme les seves funcions.

Aquesta comissió també serà l'encarregada de fer, com a mínim: dues reunions l'any amb els administradors de Santa Anna entrants: una reunió prèvia a la Festa Major, per poder resoldre els dubtes que puguin sorgir o explicar els apartats més importants del PROTOCOL, i una altra reunió a posteriori, per tal d'analitzar i rebre propostes de possibles modificacions.

Aquesta comissió també haurà de reunir-se amb els càrrecs, consells i comissions que fan possible el bon desenvolupament de la Festa Major, sempre que se'ls requereixi.

11.4 Principals funcions

Les principals funcions de la Comissió de Seguiment del Protocol de la Festa Major del Vendrell són:

- Elaborar informes per a la renovació, modificació, ampliació i millora del PROTOCOL.
- Reunir-se almenys dos cops l'any amb els administradors de Santa Anna.
- Rebre les propostes de renovació, modificació, ampliació i millora del PROTOCOL, fent-ne la corresponent valoració, informe, acord i comunicació als diversos agents implicats.
- Convocar reunions de treball, informatives o de revisió, amb els càrrecs, consells, comissions i entitats relacionades amb la Festa Major.
- Acceptar nous grups de cultura popular que vulguin participar en les cercaviles de cultura popular o en la cercavila de foc, prèvia presentació d'un projecte detallat, i amb el posterior vistiplau de la Comissió de Cercavila o de Foc, segons correspongui.
- Al final del mandat, si escau, proposar a la Regidoria de Cultura i Festes de l'Ajuntament del Vendrell l'actualització del PROTOCOL, amb les modificacions aprovades durant la legislatura.

11.5 Revisió i modificació del PROTOCOL

La Comissió de Seguiment del Protocol de la Festa Major del Vendrell és l'encarregada de dur a terme les revisions i modificacions del PROTOCOL. Aquestes revisions i modificacions poden ser referents a qualsevol dels punts d'aquest protocol, i s'hauran de proposar a la Comissió la modificació, la supressió o bé la inclusió d'algun punt nou.

Les propostes de revisió podran ser proposades per:

- La mateixa Comissió.
- Els administradors de Santa Anna.
- Els diferents consells i comissions descrits en aquest protocol.
- Qualsevol persona o entitat (presentant una instància dirigida a la Regidoria de Cultura i Festes).

En qualsevol cas, qualsevol proposta de revisió ha d'anar acompanyada d'un informe on es detallin la modificació proposada, els motius per tal de poder fer-ne la valoració i la presa de decisió corresponent.

En el cas que aquesta modificació correspongui a la incorporació d'un element nou de seguici dels balls de cultura popular o bé dels grups de foc, caldrà presentar un dossier del grup, per registre d'entrada al SAC (Servei d'Atenció al Ciutadà) de l'Ajuntament del Vendrell, adreçat a la Regidoria de Cultura i Festes, on han de quedar recollits tots els aspectes que defineixen el ball (aspectes històrics, vestuari, coreografia, música...), per valorar-ne la incorporació.

Caldrà tenir en compte que, perquè el grup de nova creació pugui sortir a la Festa Major abans de l'aprovació de la modificació del PROTOCOL, la proposta haurà de ser presentada abans del 20 de desembre de l'any anterior. La contestació per part de la Comissió de Seguiment del Protocol tindrà un termini màxim de dos mesos: fins al 20 de febrer.

11.6 Aprovació i publicació del PROTOCOL

La revisió del PROTOCOL DE LA FESTA MAJOR, amb la modificació del text, s'aprovarà al final del mandat i se n'informarà totes les parts implicades. A més de tenir el vistiplau de la Regidoria de Cultura i Festes i l'aprovació del Ple de l'Ajuntament del Vendrell.

Les modificacions del PROTOCOL que hagin estat aprovades per la Comissió de Seguiment, abans de l'aprovació corresponent pel Ple de l'Ajuntament, seran d'aplicació immediata, sempre que les parts implicades hi estiguin d'acord.

L'Ajuntament del Vendrell publicarà el PROTOCOL DE LA FESTA MAJOR DEL VENDRELL i l'editarà en format de llibre en paper i en suport digital. També en farà la difusió i la publicació a la seva web municipal. Així mateix, es publicarà i s'editaran en els mateixos formats les modificacions posteriors.